

hospodářský a sociální problém, má nesporný vliv na zaměstnanost dělnictva, třebaže hlavní příčina nynější krise v živnostenském podnikání tkví docela jinde. Z projevů bylo zřejmo, že živnostenští inspektoři bedlivě sledují vývoj racionalizačního hnutí a v mezích své působnosti se snaží mírniti účinek škodlivých jeho vlivů, kdekoliv a jakýmkoliv způsobem se tyto projevují, ať již jde o zaměstnanost, nebo o zdravotní, bezpečnostní, hospodářské, pracovní, mzdové i kulturní poměry dělnictva.

Ministerstvo sociální péče se rozhodlo zřídit v lůně Ústředního živnostenského inspektorátu zvláštní oddělení, jehož úkolem bude studium racionalisace, pod kterýmžto pojmem se na rozdíl od definice, přijaté odbornou komisí Čs. národního komitétu pro vědeckou organizaci, vyznačují veškerá opatření ve výrobě, prováděná za účelem dosažení největších výsledků s nejmenším nákladem, třeba jen za sobeckým cílem dosažení většího zisku. Nejbližším cílem tohoto studia budou vhodná opatření, aby při nezbytných snahách po zlevnění, zhospodárnění a posílení výroby byly náležitě chráněny i zájmy dělnictva a zmíněné oddělení bude hleděti přispěti spolu s ostatními příslušnými činiteli k dosažení ušlechtilých snach skutečné racionalisace nebo vědeckého řízení, k spravedlivému rozdělení výsledků lidské práce. Živnostenské inspektoráty budou proto podávati Ústřednímu živnostenskému inspektorátu zprávy o svých poznatcích o stavu racionalisace a o výsledcích své prohloubené činnosti k zamezení nebo oslabení škodlivých následků, kteréžto zprávy zmíněné již ústřední oddělení dále zpracuje.

Hned po zmíněné konferenci přednostů živnostenských inspektorátů bylo všem těmto úřadům uloženo, aby předložily Ústřednímu živnostenskému inspektorátu podle dosavadních zkušeností obšírné zprávy o stavu racionalisace v jejich dozorčích okresech. Zprávy tyto byly v Ústředním živnostenském inspektorátě právě prostudovány a zpracovány a poskytují jistě cenný materiál pro další práce racionalizačního oddělení.

Tento elaborát hodlá Ústřední živnostenský inspektorát uveřejniti spolu se zprávou o činnosti živnostenských inspektorů za rok 1930.

Ochrana žen a mladistvých mužských dělníků proti otravě olovem.

První Mezinárodní konference práce, která byla konána roku 1919 ve Washingtoně, schválila mezi jiným také doporučení, týkající se ochrany žen a dětí proti otravě olovem. Ministerstvo sociální péče vypracovalo v intencích tohoto doporučení předběžnou osnovu nařízení ministra sociální péče v dohodě s ministrem vnitra, obchodu a veřejných prací, podle něhož se na podkladě § 74 ž. ř. a § 102 ž. z. zapovídá, případně omezuje zaměstnávání žen vůbec a dělníků mladších než 18 let při určitých pracích, při nichž se zinek a olovo dobývají, olovo zpracuje, neb olovnaté soli vyrábějí a používají, ježto dosud platná ustanovení § 12 nař. ministerstva veřejných prací ve shodě s ministerstvem vnitra ze dne 22. července 1908, čís. 180 ř. z., o zřízení a provozování olováren a zinkoven, nejeví se postačitelým podkladem pro přístup k uvedenému doporučení.

Před předložením řečeného doporučení ministerské radě a před meziministerským projednáním osnovy příslušného nařízení požádalo ministerstvo sociální péče Komisi pro technickou a zdravotní ochranu zaměstnanců a jiných osob výdělečně činných, zřízenou vládním nařízením ze dne 9. dubna 1929, čís. 60 Sb. z. a n., při ministerstvu sociální péče, aby mu oznámila svoje návrhy ve věci textu předběžné osnovy příslušného vládního nařízení, které má sloužiti za podklad k zahájení adhesního řízení, pokud jde o řečené doporučení.

Tohoto úkolu zhostila se Komise ve dvou plenárních schůzích, ko-

naných koncem minulého roku, za účasti zástupců ministerstev sociální péče, obchodu, veřejných prací a veřejného zdravotnictví.

Péče o vystěhovalce.

Péče o vystěhovalce zahrnuje jak vystěhovalce nově do ciziny odcházející, tak i vystěhovalce v cizině již usdlé. Světová hospodářská krise postihla těžce čs. příslušníky v zemích evropských i zámořských. Z evropských zemí jest to hlavně Německo a Rakousko (kde jest usazeno na 280.000, resp. 150.000 čs. příslušníků), kde čs. vystěhovalci byli krutě postiženi hospodářskou krizí a nezaměstnaností. Jsou to z 80% dělníci a drobní živnostníci. Jakožto cizí státní příslušníci jsou v horším postavení, než domácí příslušníci těchto států, brzy vyčerpají nárok na podporu a jsou vydáni bídě a hladu. Z některých obvodů se hlásí, že nezaměstnaných je mezi čs. příslušníky až 90 procent.

Poněvadž věcná položka pro péči o vystěhovalce, která činí jen 1.540.000 Kč, z čehož zbývá na nouzové a repatriační podpory čs. příslušníkům v cizině 1.000.000 Kč, nestačí ani v dobách normálních, požádalo ministerstvo sociální ministerskou radu, aby povolila pro tento účel z mimořádného fondu 150 mil. Kč 2.000.000 Kč. Tato částka jest nezbytně nutná, má-li býti vyhověno aspoň oprávněným žádostem o mimořádnou výpomoc v případech nejnaléhavějších. Ve skutečnosti jest potřeba ještě větší, poněvadž krise postihuje krajany ve všech cizích zemích. Tak na příklad z Argentiny má býti repatriováno do evropských přístavů na náklad argentinské vlády 228 čs. příslušníků (nezaměstnaných), které bude třeba dopravit z přístavu do ČSR.

Vystěhovalcecké oddělení se snaží působit svou informační činností k tomu, aby vystěhovalci, nuceni nouzí k odjezdu do ciziny, neodcházelí do zemí, kde situace je stejná, nebo ještě horší. Také upozorňuje příslušné československé úřady na opatření, kterými by se dalo čelit vystěhovalectví, hlavně ve východních částech republiky, odkud odchází do ciziny poměrně několikrát více vystěhovalců, než ze země České a Moravskoslezské.